

(Versie 1.0 2017)

SAMENVATTING
KENNISDOCUMENT

RUGSTREEPPAD

KENMERKEN VAN DE RUGSTREEPPAD

- De rugstreepad heeft een lengte van ongeveer tot de 7 centimeter
- De kleurstelling kan zeer variabel zijn, voornamelijk bestaat de rug uit bruine, grijze, gelige of groene grondkleuren
- De rugstreepad heeft vaak een streep op zijn rug, maar deze hoeft niet altijd aanwezig te zijn
- De iris van de rugstreepad is groen tot citroengeel, terwijl deze bij de gewone pad koper- tot goudrood kleurig is
- Determinatie van rugstreepadden is het best mogelijk op geluid. Dit dier produceert namelijk in de voortplantingstijd een opvallende, harde ratelende roep

EISEN WAAR EEN HABITAT AAN MOET VOLDOEN:

- De rugstreepad is vooral een soort van terreinen met een hoge natuurlijke of door mensen ingebrachte dynamiek, gebieden zoals braakliggende bouwterreinen, groeven en zand- en kleiafgravingen, (rivier)duinen en uiterwaarden vormen een ideaal leefgebied voor de rugstreepad
- Vaak is er een goed vergraafbare bodem aanwezig en is er bouw materiaal om onder te schuilen, daarentegen is de rugstreepad ook te vinden in meer stabiele gebieden als vennen in heideterreinen en sloten in akker- en graslandgebieden
- De habitat kan worden omschreven als onbeschaduwde, laagbegroeide terreinen, losgrondige zanderige bodems, snel opwarmende bodemplaatzen en ondiep (tijdelijk) water (bij voorkeur vegetatieloos en zonder concurrentie van andere amfibieën of waterinsecten)
- Ook in licht brak water kan de soort zich voortplanten
- Het foerageergebied bevindt zich tot circa 500 meter in de omgeving van de plekken waar ze zich overdag bevinden
- Deze pioniersoort kent drie typen verblijfplaatsen: de wateren waar de eieren worden afgezet, de plekken waar ze in de actieve periode verblijven en de plekken waar ze overwinteren

Voortplantingsplaats

- Deze voortplantingslocaties kenmerken zich over het algemeen als wateren die zich in de pioniersfase bevinden: ondiepe, meestal geheel vegetatieloze, meestal tijdelijke watertjes. Voorbeelden zijn volgelopen greppels, regensplassen en rijsporen

- Voortplantings-Plaatsen zijn ook te vinden in vennen en ondergelopen graslanden en in duinplassen. In akker- en graslandgebieden plant de soort zich voort in enkele dagen geleden geschoonde sloten

Zomerverblijfplaatsen en winter verblijfplaatsen

- Deze verblijfplaatsen bevinden zich op hoogwatervrije terreinen

- Als verblijfplaatsen kunnen bestaande ruimtes benut worden, zoals muizenholletjes. Vaak graven rugstreepadden zichzelf in vergraafbare bodem in of schuilen onder elementen zoals tegels, pellets en tractor banden (in de winter dienen deze plekken vorstvrij te zijn)

- De overwinteringslocatie dient boven het grondwater gelegen te zijn

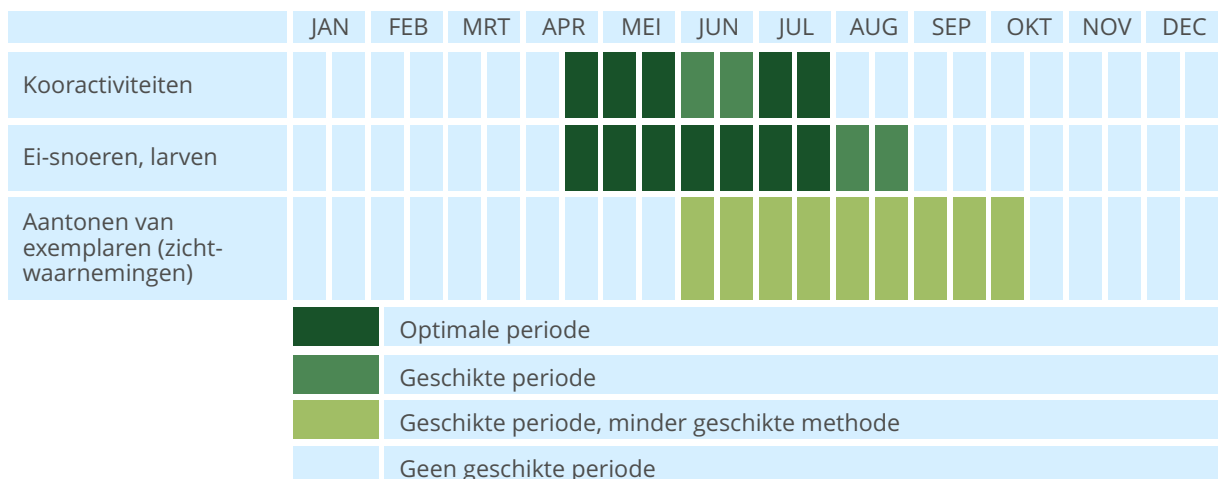
- De rugstreepad heeft meerdere zomerverblijfplaatsen welke hij afwisseld

EISEN VOOR ECOLOGISCH ONDERZOEK RUGSTREEPPAD:

- Aantonen van voortplanting
 - Rugstreepadden kennen een lange periode waarin voortplanting plaats kan vinden
 - Voor het inventariseren van voortplantingswateren van rugstreepadden is het luisteren naar kooractiviteiten het meest gebruikelijk. De meeste kooractiviteiten vinden op "goede" avonden in de tweede helft van april en in mei plaats
 - Er moeten minimaal 2 van dit soort veldbezoeken plaatsvinden tijdens goede weersomstandigheden (relatief warme, windstille avonden/nachten vaak na regenval)
 - Bij voorkeur vinden deze rondes gespreid in deze periode plaats: een keer aan het begin en een keer laat in deze periode plaats
 - Om aanwezigheid van voortplantingsplaatsen aan te tonen, is het van belang tevens in de maanden juni en juli de mogelijk geschikte voortplantingswateren te onderzoeken op aanwezigheid van eisnoeren of larven van de rugstreepad

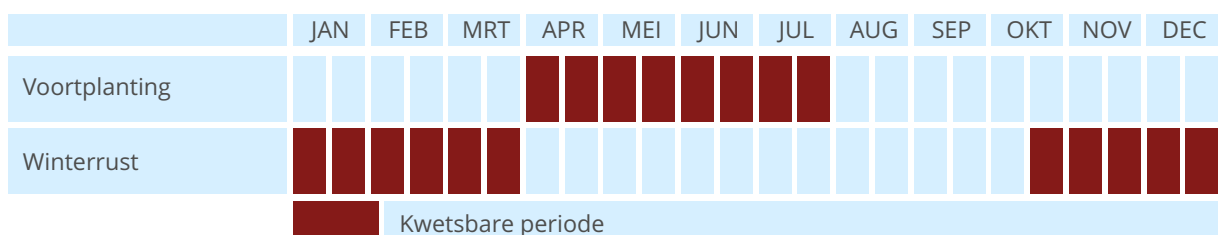

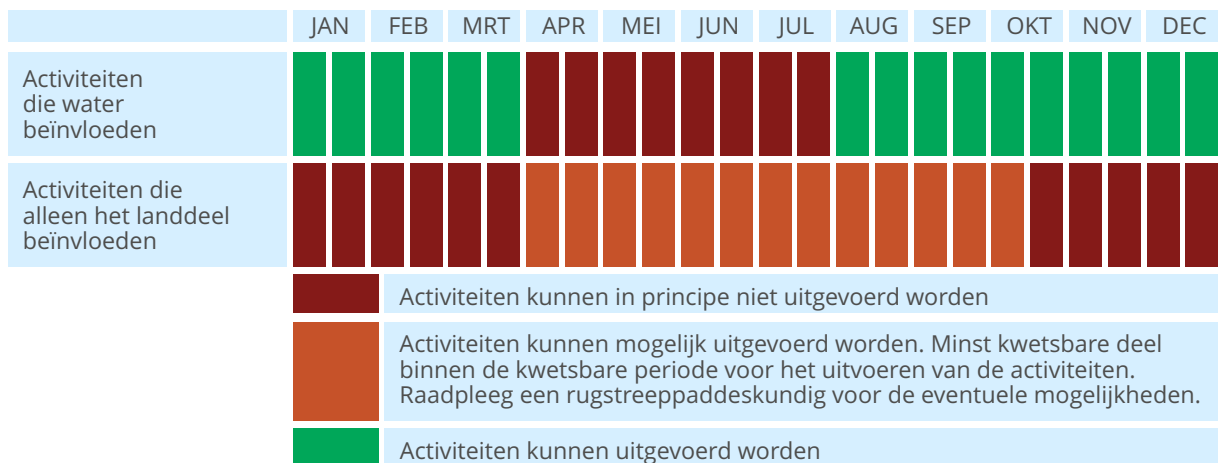
- Inventarisatie van exemplaren
 - In de zomer en herfst kan, buiten het voortplantingsseizoen, de aanwezigheid aangetoond worden via 5 bezoeken op vochtige avonden in potentiële landhabitats
 - In de zomerperiode kan op de grond liggend (plaat)materiaal worden omgedraaid of kunnen plaatjes worden uitgelegd en gecontroleerd
 - De onderzoeksduur is afhankelijk van de grootte van het te onderzoeken gebied en de geschiktheid van het gebied voor rugstreppaden
 - Het 's avonds met een zaklamp op zoek gaan naar rugstreppaden is een methode om de aanwezigheid van rugstreppad aan te tonen, maar een arbeidsintensieve methode om aanwezigheid uit te sluiten. De soort kan snel over het hoofd gezien worden en het met voldoende zekerheid aantonen van de afwezigheid van rugstreppaden is redelijkerwijs niet te doen.
 - In de winter leven rugstreppaden verborgen in de grond en ook dan is het met voldoende zekerheid aantonen van afwezigheid redelijkerwijs niet te doen.
- Periode van inventarisering
 - De meest geschikte periode om kooractiviteit waar te nemen is van half april t/m mei en in juli met de maand juni die ook geschikt is maar niet ideaal
 - De meest geschikte periode om Ei-snoeren en larven waar te nemen is vanaf half april t/m juli met augustus als ook een geschikte maand
 - De meest geschikte periode voor zichtwaarnemingen is van juni t/m half oktober

MITIGERENDE MAATREGELEN V.W.B. VERBLIJVEN:

- Er moet buiten de kwetsbare periode worden gewerkt om schade op de populatie rugstreppaden te voorkomen
 - De kwetsbare perioden van de rugstreppad zijn de voortplantingsperiode (van april tot en met juli) en de winterrustperiode (van half oktober tot en met maart)
 - De genoemde perioden kunnen eerder of later beginnen of eindigen, afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden
 - Bij activiteiten die effect hebben op de waterhabitat van de rugstreppad moeten de werkzaamheden bij voorkeur plaatsvinden in de periode augustus tot en met maart
 - Bij activiteiten die effect hebben op het landgedeelte van de habitat van de rugstreppad is een meest gunstige periode niet aan te wijzen

Faseren activiteiten in ruimte en tijd

- Door de activiteiten gefaseerd in de ruimte en tijd uit te voeren, kan er voor worden gezorgd dat er voor de rugstreeppad op elk moment voldoende geschikt habitat aanwezig is waar voortplanting en overwintering plaats kan vinden
- Per project is maatwerk mogelijk, bijvoorbeeld door:
 - Binnen een watergang van minder dan 4 meter breed de activiteiten aan de ene kant van de watergang wel en aan de andere kant minstens één jaar later uit te voeren
 - Binnen een watergang van meer dan 4 meter breed de activiteiten alleen in het middendeel van de watergang uit te voeren en daarbij de beide oeverkanten te ontzien door minimaal 1 meter uit de beide oevers te blijven
 - Binnen de watergang de activiteiten over een lengte van 200 meter uit te voeren en minstens één jaar later over de volgende 200 meter
 - Bij hoge slootdichtheden eerst de ene sloot en later de volgende sloot onderhanden te nemen
 - binnen het gebied de plekken waar volgens het onderzoek veel rugstreeppadden voorkomen te ontzienBij projecten met een groot ruimtebeslag gebeurt dit bij voorkeur voor een gehele polder of watersysteem waarin de activiteiten plaatsvinden

Verbeteren habitat in bestaand leefgebied

- Door het beheer of de inrichting van bestaand habitat, aangrenzend aan maar buiten de invloedssfeer van de ingreep, aan te passen, kan de habitatkwaliteit voor rugstreeppadden verbeterd worden van marginaal naar optimaal habitat
- De voortplantingshabitat kan verbeterd worden door bijvoorbeeld:
 - Plekken te creëren die optimaal kunnen dienen als voortplantingsplaats. Dat kan bijvoorbeeld door het realiseren van paddenpoelen
 - Een poel buiten de periode dat er voortplanting plaatsvindt droog te laten vallen zodat vissen verdwijnen
 - Zandige plekken te creëren

Wegvangen en verplaatsen exemplaren of ei-snoeren van rugstreeppadden

- Het doden van rugstreeppadden kan worden voorkomen door de rugstreeppadden weg te vangen en te verplaatsen naar geschikt habitat buiten de invloedssfeer van de activiteiten
- Het wegvangen van exemplaren kan door het achtereenvolgens nemen van de volgende maatregelen:
 - Eerst de werklocatie waar de werkzaamheden plaats gaan vinden uitrusten
 - Vervolgens moeten de rugstreeppadden gevangen worden door aan de binnenzijde emmers in te graven om de dieren te vangen. De emmers moeten dagelijks geleegd worden. De beste periode hiervoor is van maart tot en met mei, maar altijd voordat de afzet van de eitjes plaatsvindt
 - De gevangen exemplaren moeten zo snel mogelijk verplaatst worden naar (nieuw gemaakt) geschikt habitat aangrenzend aan de oorspronkelijke habitat, maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden
 - Monitoring van de effectiviteit van de genomen maatregelen kan aan de orde zijn
 - Vanwege inperken risico op overbrengen van amfibieziektes, waaronder chytridiomycose en ranavirus, moeten schepnetten, opvangemmers en laarzen voor- en achteraf ontsmet worden